

BELEVINGSGERICHTE
ZORG AAN HUIS

Colofon

© Silvie Kamphuis & Roelie Roorda, 2017

Uitgever:

SAAM Uitgeverij, Hillegom

info@saamuitgeverij.nl

www.saamuitgeverij.nl

Auteurs:

Silvie Kamphuis, Oopus

Roelie Roorda, Roorda Goede Zorg aan Huis

Illustratie cover:

Illustratiestudio Githa

Fotografie:

Archief Roelie Roorda, Barbara Kamphuis, Kevin Hagens, Dick van der Veen

ISBN: 9789492261182

Druk: 1e druk, 2017

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, namelijk elektronisch, mechanisch, door fotokopie, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

Over de auteurs	7
1. Tien jaar Goede Zorg aan Huis	9
2. Met bijzondere aandacht voor...	10
3. Roelie Roorda: geëmancipeerd, zorgend en ondernemend	12
4. De eerste stappen als zzp'er in de zorg	18
5. Wat is eigenlijk goede ouderenzorg?	20
Ik stap in jouw wereld	27
Het grote gevecht	33
Hun wereld verandert continu	37
De perfecte illusie	39
Sociaal bindmiddel	46
Onmogelijke keuzes	49
Als alledaagse dingen gevaarlijk worden	51
Een geoliede machine	55
Slagroom op de koffie	62
Thuis kunnen sterven	72
6. Bewust klein blijven	75
7. Welkom op het slagveld dat ouderenzorg heet	77
8. Het kan wél	80
Dankwoord	82

Over de auteurs

Roelie Roorda

Al vaker had het idee door Roelies hoofd gespookt. Het op papier zetten van haar ervaringen als zzp'er in de zorg. Haar drukke werkdagen lieten echter weinig tijd voor creativiteit en schrijfkunsten over. Toen op een dag Silvie haar vertelde over haar biografiebureau Oopus greep ze haar kans en deed ze de bijzondere geschiedenis in een periode van een aantal maanden uit de doeken. Onder het genot van lekkere lunches, in een zee van foto's en papieren, met aan het einde van de middag een toast op de prachtige verhalen die weer tevoorschijn waren gekomen, ontstond langzaam dit boek.

Silvie Kamphuis publiceerde in 2012 haar boek *Geval-
len Helden* over het historisch onderzoek naar neergestor-
te vliegtuigen in de Tweede Wereldoorlog van haar vader
Gerrit Kamphuis. Tevens schreef zij reisverhalen voor In
't Wilde Weg en startte zij in 2016 biografiebureau Oopus.
Onder de naam Oopus, schrijft Silvie biografieën en verha-
len voor mensen die hun herinneringen willen bewaren en
doorgeven. De boeken worden in beperkte oplagen gedrukt
voor familie en vrienden of Silvie zoekt samen met de klant
de weg naar een uitgever, zoals in dit geval.

3. Roelie Roorda: geëmancipeerd, zorgend en ondernemend

Twee aspecten van het leven zijn al vanaf jonge leeftijd belangrijk voor Roelie. De zorg voor de ander en het belang om op te komen voor jezelf. In de jaren zeventig volgt ze een VOS-cursus: ‘Vrouwen oriënteren zich in de samenleving’. Cursussen voor vrouwen die zich willen informeren over maatschappelijke en politieke onderwerpen, daar wat van vinden en zo werken aan hun eigen emancipatie. In de traditioneel ingestelde samenleving van die tijd, kan dit type mondige vrouw nog lang niet altijd op een enthousiast onthaal rekenen, maar Roelie krijgt de smaak te pakken en besluit naar de vakbondschool te gaan. Ze wordt, tot groot genoegen van de vrouwelijke vakbondsleden als junior van de groep, al snel voorzitter van de afdeling van de FNV Vrouwenbond.

Een paar jaar eerder in 1976 verhuisde ze naar Epe en werd moeder van twee kinderen. Als fulltime moeder met een werkende partner, blijft ze maatschappelijk betrokken. Ze is medewerker bij vrijwilligersvereniging de Kruimelschaar in de gemeente Epe, helpt mee op school en bij sportverenigingen, werkt in de bejaardenzorg en bekwaamt zich in de kunst van het magnetiseren om mensen te helpen de balans tussen lichaam en geest te herstellen en blokkades op te ruimen.

Begin jaren 90 komt ze in contact met Eileen Engels uit Heesselt. Eileen is in 1981 samen met gynaecoloog drs. E.W. Loendersloot een praktijk voor vrouwen met een postpartum depressie gestart in het voormalig Pieter Pauwzie-

Roelie weet zelfs dat het anders kan. Sinds 2003 verzorgt zij, naast haar dienstverband bij Wendhorst, een particuliere cliënt: Eef Aalberts. Mevrouw Aalberts lijdt aan posttraumatische dystrofie en kan daardoor niet meer bijdragen aan het drukke leven in en om de boerderij, waar zij woont. Het geeft veel spanningen in huis en ze heeft daar veel last van. Roelie komt iedere dag tussen vijf en zeven uur 's morgens bij mevrouw Aalberts om haar uit bed te helpen en te verzorgen. Dit doet ze ná de nachtdienst of vóór de dagdienst op Wendhorst. Het is een behoorlijke opgave, maar het geeft veel voldoening om deze vrouw echte zorg op maat te bieden en aandacht te geven.

Het blijkt een kwestie van tijd. Roelie zegt in 2005 haar baan bij Wendhorst op om te starten als zzp'er. Velen vinden haar keuze moedig, maar men is ook sceptisch. Het zal flink moeilijk worden als zzp'er in de zorg en ze zal onzekere tijden tegemoet gaan. Hoe moet je in vredesnaam cliënten krijgen en hoe zorg je voor voldoende continuïteit, zonder dat je te veel hooi op je vork neemt?

Het afscheid op Wendhorst is zowel hartverwarmend als bevestigend. Als haar collega's haar vastgrijpen, kan ze wel raden waar ze haar naartoe brengen. Al zo lang ze op Wendhorst heeft gewerkt, heeft Roelie gepleit voor het vaker gebruiken van de badkamer. Een fijne rustgevende relaxruimte, waar bewoners weer tot zichzelf kunnen komen. Een prachtige voorziening, die nauwelijks wordt gebruikt. Het blijkt onmogelijk om de noodzakelijke begeleiding te bieden aan de bewoners om in bad te kunnen. Simpel tijdgebrek is de oorzaak. Maar voor Roelie kan wel even tijd gemaakt worden. Ze giert het uit van het lachen, als ze door haar collega's in de tillift bij het bad wordt gezet. Met uniform en al wordt ze onder luid gejoel te water gelaten.

4. De eerste stappen als zzp'er in de zorg

Met mevrouw Aalberts en mevrouw Wijma als vaste cliënten is de start als zelfstandige een feit. De koffiemomenten bij De Posthoorn zijn voor Roelie zelf minstens zo belangrijk als voor haar cliënt. Het café-restaurant is een geliefde ontmoetingsplek voor senioren in Epe en Roelie bouwt een goed contact op met de uitbaters Jacques en Ineke. De mond-tot-mond reclame werkt uitstekend en in de gemeente Epe horen steeds meer mensen over de mogelijkheid om goede zorg aan huis te krijgen. Harrie, de rechterhand van Jacques en Ineke, speelt daarbij een belangrijke rol. Hij is altijd goed op de hoogte van het wel en wee van de oudere bezoekers en weet precies wanneer een trouwe gast te lang niet geweest is. Hij polst dan voorzichtig of alles wel goed gaat en als zorg nodig blijkt, schakelt hij Roelie in om eens met de familie te praten. Het is een delicaat spel van vraag en aanbod. Ze kan maar aan een beperkt aantal thuiswonende ouderen zorg geven, dus het is ook belangrijk geen vraag op te roepen, die ze niet kan honoreren. Tevens zijn haar bestaande cliënten voor de zorg volledig afhankelijk van haar en is er nauwelijks achterwacht. Wie zou de zorg voor mevrouw Wijma en mevrouw Aalberts overnemen als Roelie door ziekte zou uitvallen? Het bijna volledig alleen werken is risicovol en ze beseft dat het belangrijk is een klein team te formeren, zodat, ook in bijzondere situaties, de zorg altijd gecontinueerd kan worden.

Niet veel later wordt Roelie officieel zelfstandig ondernemer en schrijft zich in bij de Kamer van Koophandel onder de naam *Roorda, Goede Zorg Aan Huis*. De zorgcontracten met mevrouw Aalberts en mevrouw Wijma worden aan-

Het grote gevecht

‘Goedemorgen mevrouw Zeeuw!’ Het is tijd om op te staan.’

Roelie kan de keren dat haar cliënt niet uit bed wil komen, op nog geen tien handen tellen, maar toch begrijpt ze het goed. Het is niet zo dat mevrouw Zeeuw per se wil uitslapen. Ze wil simpelweg zelf kunnen bepalen wanneer ze opstaat en gaat slapen. Het is lastig, want ook de interieurverzorgster komt langs om haar werk te doen en iedereen moet toch tot op zekere hoogte een schema volgen. Met behulp van een beetje humor, kan ze gelukkig altijd uiteindelijk lezen en schrijven met haar cliënt.

Ze hoort wat gebrom onder de lakens vandaan komen en loopt naar het raam om de gordijnen open te doen.

‘Mevrouw Zeeuw, zullen we opstaan?’ zegt ze nogmaals.

Haar cliënt draait haar gezicht weg van het raam en trekt de dekens nog wat verder over zich heen. Roelie begrijpt haar wel. Ze was altijd zo zelfstandig en nu moet ze deze vergaande inmenging in haar privéleven accepteren. Ze zucht en kijkt op naar Patricia, de interieurverzorgster, die al met de stofzuiger in de hand in de deuropening staat.

‘Patricia verdient het hier ook niet voor niets’, grapt Roelie en ze trekt de lakens een beetje naar achteren. Een stiekeme glimlach glijdt over het gezicht van haar cliënt en ze opent langzaam haar ogen. Het ijs is weer gebroken.

Ook zuster Breukemeijer laat zich niets vertellen en vooral haar persoonlijke hygiëne is een dagelijkse uitdaging. Eén keer maakt ze het wel heel bont.

‘Ik ga nu echt douchen hoor’, roept de zuster vanuit de badkamer.

Roelie hoort het water stromen en is verrast door de plotselinge bereidwil-

Sociaal bindmiddel

Het valt Roelie vaker op als ze met cliënten in het dorp loopt. Plotselinge schrik, wat ongemakkelijk gepruts en soms zelfs een snelle vlucht naar de overkant van de straat. Veel mensen vinden de omgang met mensen met dementie lastig. Normale sociale conventies zijn niet meer van kracht en het gedrag van een dementerende is op zijn minst onvoorspelbaar. ‘Ze herkent me toch niet’ of ‘Ze weet straks toch niet meer dat we elkaar gezien hebben’ zijn gemakkelijke excuusredeneringen om iemand uit de weg te gaan. Roelie probeert het ongemak altijd voor te zijn. Als ze iemand herkent als kennis van een van haar cliënten knoopt ze onmiddellijk een praatje aan en zonodig introduceert ze de bekende terloops bij de cliënt. In de zomer van 2009 werkt deze werkwijze perfect voor mevrouw Wijma en burgemeester Beuke.

‘Nou mevrouw Wijma, het is toch wel heel toevallig dat we hier meneer de burgemeester tegenkomen.’ Roelie stopt en lacht naar de burgemeester, die zichtbaar dankbaar is voor deze kleine introductie. De burgemeester en mevrouw Wijma kennen elkaar van vroeger, maar ze herkent hem lang niet altijd meer.

‘Weet u nog mevrouw Wijma, dat toen ik nog geen woonruimte had in Epe, ik vaak bij u en uw man thuis kwam eten’, herinnert de burgemeester haar. Ze kijkt hem onderzoekend aan en graaft in haar broze herinneringen. Ze weet het niet helemaal, maar de lach op haar gezicht verraadt dat ergens ver weg een klein lampje brandt.

Door dit soort kleine introducties en onbevangenheid blijven cliënten benaderbaar en deel uitmaken van het publieke leven. Ze doen net als iedereen